

Звіт
за результатами моніторингу реалізації норм
Закону України «Про електронні комунікації»
щодо розгортання та експлуатації малопотужних
базових станцій

Зміст

1. PLS – ефективний інструмент оцінки впливу законодавчого регулювання.

1.1. Передумови удосконалення законодавства та мета прийняття Закону України «Про електронні комунікації».

1.2. Методологічні кроки підготовки та проведення постзаконодавчого контролю (PLS).

2. Аналіз результатів впровадження (імплементатії) норм щодо розгортання та експлуатації малопотужних базових станцій.

3. Узагальнення результатів оцінки норм Закону щодо розгортання та експлуатації малопотужних базових станцій.

3.1. Формалізація вибірки: кількісні та якісні критерії.

3.2. Оцінка впливу норм Закону на спрощення порядку розгортання та експлуатації МБС.

3.3. Екологічний вимір регуляторного впливу.

4. Узагальнення висновків за результатами оцінки регуляторного впливу та формування рекомендацій.

1. PLS – ефективний інструмент оцінки впливу законодавчого регулювання.

Ухвалені закони потребують не меншої уваги та дослідження, ніж проекти законів під час їх розробки та прийняття. На реалізацію закону впливають чимало чинників: суттєві трансформації в сфері регулювання, брак ресурсів, втрата актуальності мети та цілей регулювання тощо. Серед різних механізмів парламентського контролю ефективним інструментом для здійснення оцінки регуляторного впливу законів, стану виконання їх нормативних положень – є постзаконодавчий контроль (PLS).

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації провів роботу з моніторингу ефективності реалізації норм, передбачених статтею 67 Закону України «Про електронні комунікації» від 16 грудня 2020 року № 1089-IX (далі – Закон) щодо розгортання та експлуатація малопотужних базових станцій (далі – МБС).

В межах PLS здійснено аналіз інформації та даних у відповідь на запит Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації до суб'єктів, які безпосередньо задіяні у процесі розгортання та експлуатації МБС: постачальники електронних комунікаційних послуг (оператори), державні органи, органи місцевого самоврядування, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК).

За результатами PLS сформовано звіт, у якому:

- *узагальнено* результати моніторингу ефективності законодавчого регулятивного розгортання та експлуатації МБС, з врахуванням екологічної проблематики та умов правового режиму воєнного стану;

- *запропоновано* висновки і рекомендації за результатами оцінки регуляторного впливу, що надані на запит PLS.

1.1. Передумови удосконалення законодавчого регулювання та мета прийняття Закону.

Електронні комунікації, як базова технічна складова інформаційної сфери, є основою функціонування та розвитку інформаційного суспільства в Україні, цифрової трансформації всіх сфер життєдіяльності особистості, суспільства та держави на базі використання інформаційно-комп'ютерних та інших технологій.

Тривалий час, не зважаючи на кількісне зростання законодавчих актів, норми яких фрагментарно врегульовували різні аспекти надання електронних комунікаційних послуг, стверджувати про формування ефективної системи законодавства у цій сфері не доводилося. В межах удосконалення правових та організаційних засад цифрової трансформації, ухвалено Закон України «Про електронні комунікації». З його прийняттям втратили чинність Закони України «Про телекомунікації» та «Про радіочастотний ресурс України».

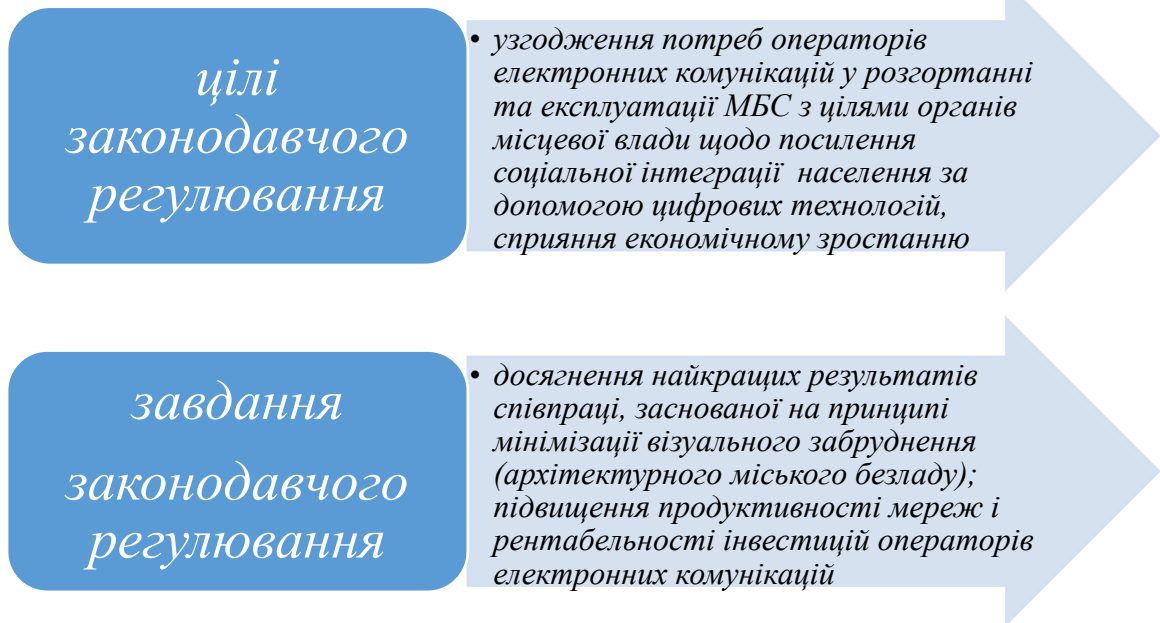
Метою прийняття Закону визначено осучаснення повноважень держави щодо управління та регулювання у сфері електронних комунікацій; зменшення кількості бюрократичних бар'єрів для впровадження нових технологій; визначення обсягу прав, обов'язків, відповідальності фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у даній діяльності або користуються електронними комунікаційними послугами; удосконалення процедур позасудового врегулювання суперечок; створення умов для інтеграції до внутрішнього ринку ЄС у сфері цифрової економіки.

До цілей законодавчого врегулювання віднесено: запровадження повідомного принципу реєстрації суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері електронних комунікацій; встановлення виключного переліку вимог до учасників ринку; спрощення доступу до інфраструктури та спільного використання інфраструктури для суттєвого зниження витрати на розгортання мереж тощо.

До очікуваних перспективних результатів запровадженого Закону слід віднести: забезпечення доступності Інтернету та географічного охоплення по всій Україні; сприяння

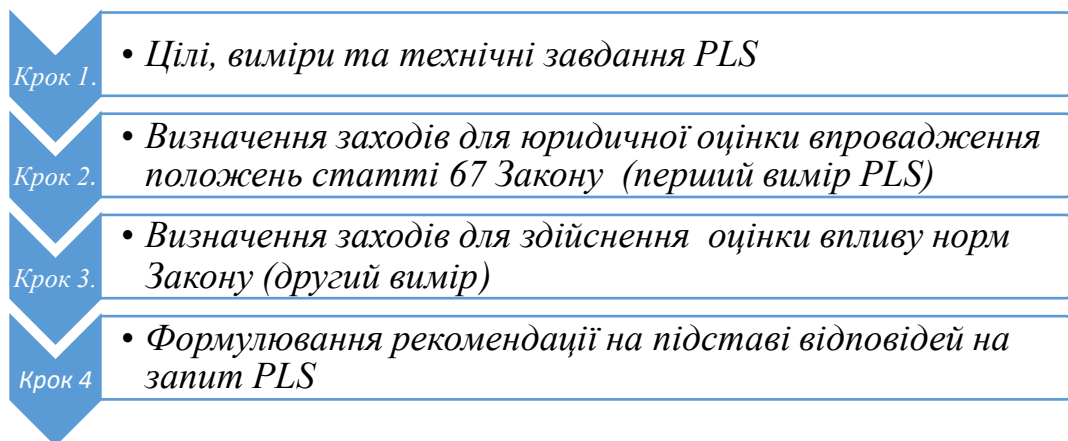
швидкому впровадженню технології 5G у зв'язку із спрощеною процедурою розгортання мережі малої потужності; підвищення привабливості ринку електронних комунікацій для європейських інвесторів у післявоєнний період.

У межах обраних для PLS норм Закону можна виокремити такі цілі і завдання регулювання:

Ухвалення Закону є одним із заходів виконання зобов'язань України за Угодою про асоціацію з ЄС¹, а його положення гармонізовані із оновленим законодавством² Європейського Союзу, у тому числі щодо розгортання МБС («Small cells»).

1.2. Методологічні кроки організації PLS.

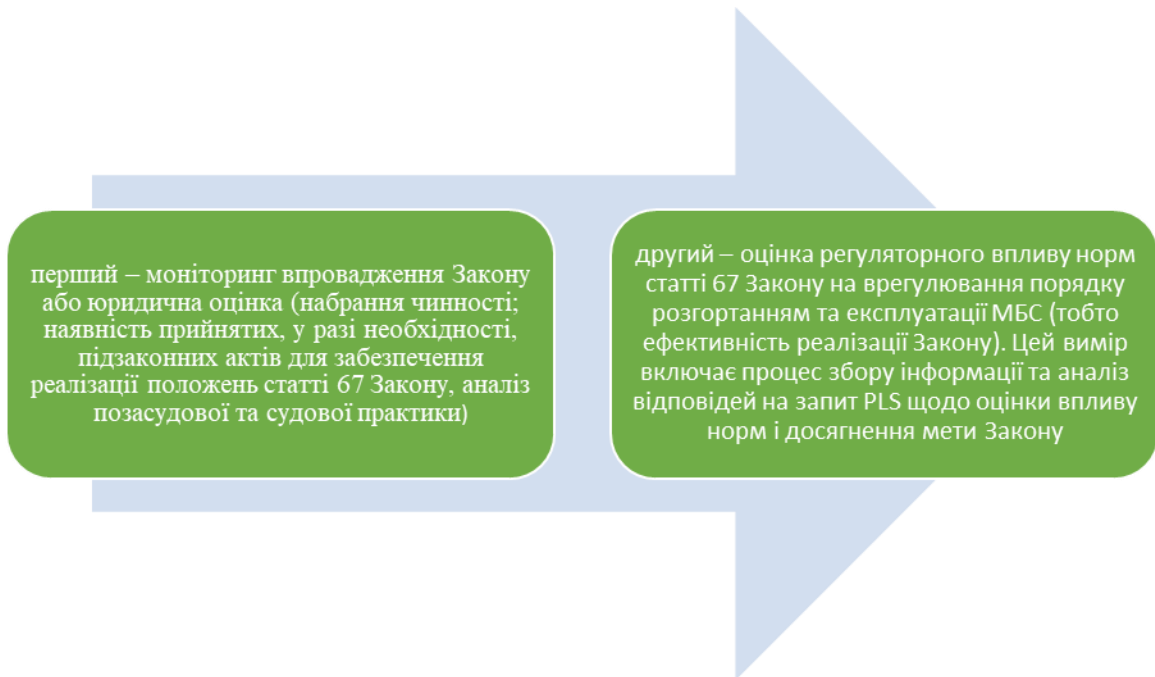

Крок 1. Цілі, виміри та технічні завдання PLS.

¹ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

² Європейський кодекс електронних комунікацій, прийнятий у формі Директиви (ЄС) 2018/1972 Європейського парламенту і Ради від 11 грудня 2018 (Directive (EU) 2018/1972 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj/eng>

Оскільки цифрова трансформація є інструментом, а не самоціллю, то ефективним має вважатися законодавство, положення якого визначають правові, організаційні, економічні та фінансові умови для створення та розвитку ринку електронних комунікаційних послуг. До пріоритетних завдань Закону віднесено врегулювання доступу до інфраструктури при розгортанні МБС. З врахуванням зазначеного, Комітетом з питань цифрової трансформації здійснено аналіз впровадження (імплементації) норм статті 67 Закону щодо розгортання, доступу до інфраструктури та забезпечення безпечності експлуатації МБС, а також узагальнено результати оцінювання регуляторного впливу на права та обов'язки операторів та інших зацікавлених суб'єктів. Таким чином, здійснений постзаконодавчий контроль (PLS) охопив два виміри, що доповнили один одного:

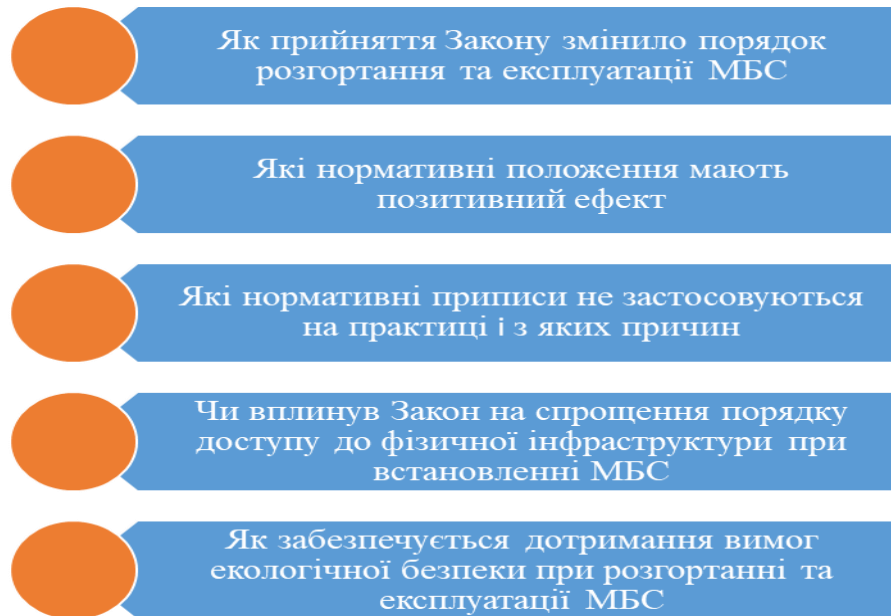
перший – моніторинг впровадження Закону або юридична оцінка (набрання чинності; наявність прийнятих, у разі необхідності, підзаконних актів для забезпечення реалізації положень статті 67 Закону, аналіз позасудової та судової практики)

другий – оцінка регуляторного впливу норм статті 67 Закону на врегулювання порядку розгортання та експлуатації МБС (тобто ефективність реалізації Закону). Цей вимір включає процес збору інформації та аналіз відповідей на запит PLS щодо оцінки впливу норм і досягнення мети Закону

Завданням двох вимірів PLS – з'ясування ефективності правового регулювання у досягненні поставлених Законом цілей. До технічних завдань PLS віднесено встановлення наступного: які нормативні положення мають позитивну практику реалізації; виконання яких положень, має труднощі або неоднакове застосування; які нормативні положення не застосовується учасниками ринку електронних послуг і з яких причин; які аспекти відносин, що виникають у зв'язку з розгортанням МБС потребують удосконалення регулювання; які нормативні положення доцільно змінити і з яких причин.

Технічне завдання PLS супроводжувалося запитом щодо інформації, яка необхідна для здійснення Комітетом з питань цифрової трансформації оцінки ефективності реалізації Закону, виявлення неузгодженості норм або прогалин у правовому регулюванні.

Питання сформульовані у спосіб, який дозволяє з'ясувати різні аспекти регуляторного впливу норми, дізнатися про позитивний та негативний досвід розгортання МБС, серед яких:

Крок 2. Юридична оцінка впровадження норм Закону.

Обрані для PLS нормативні положення Закону передбачають розробку та прийняття підзаконних нормативно-правових актів. Вчасність їх прийняття та достатність нормативного врегулювання, з точки зору розвитку їх положень та забезпечення реалізації, є предметом юридичної оцінки.

Відповідно до Прикінцевих і перехідних положень Закону Кабінет Міністрів України протягом року з дня опублікування Закону мав:

- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
- прийняти нормативно-правові акти, передбачені цим Законом;
- забезпечити приведення нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність із цим Законом.

Крок 3. Визначення заходів для здійснення оцінки впливу норм Закону (другий вимір)

Другий вимір PLS – оцінка ефективності впливу норм Закону передбачає збір інформації та даних від основних респондентів та зацікавлених суб'єктів. Для отримання від них інформації складені опитувальні онлайн-анкети для постачальників електронних комунікаційних послуг (операторів), державних органів і органів місцевого самоврядування. Опитувальник містить запитання з відкритою відповіддю, які будуть проаналізовані на предмет ефективності реалізації положень статті 67 Закону.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (НКЕК), відіграє ключову роль у забезпеченні нормативно-правового супроводу, координації діяльності постачальників електронних комунікаційних послуг (операторів) при розгортанні малопотужних базових станцій. З врахуванням зазначеного, запит на інформацію та дані буде спрямовано до НКЕК.

Коло запитань та їх конкретизація за окремими аспектами спрямовані на: **виявлення** рівня обізнаності учасників ринку електронних комунікаційних послуг про сутність норм і мети Закону; **оцінка** факту спрощення процедур доступу до фізичної інфраструктури при встановленні МБС після прийняття Закону; **з'ясування** проблем практики використання нормативних положень (позитивний та негативний досвід).

Крок 4. Формулювання рекомендації на підставі відповідей на запит PLS

За результатами здійсненого моніторингу та аналізу отриманої інформації на запит PLS здійснюватиметься оцінка ефективності реалізації Закону, яка стане підставою для формування висновку про ефективність положень статті 67 Закону, досягнення ними мети та цілей. Визначення ефективності законодавчого регулювання в обов'язковому порядку включатиме з'ясування стану дотримання вимог екологічної безпеки.

За результатами аналізу, у разі визнання реалізації норм малоефективним, Комітет з питань цифрової трансформації має намір ініціювати внесення змін до законодавства з метою удосконалення засад регулювання розгортання та експлуатації МБС, посилення гарантій екологічної безпеки експлуатації МБС, а також щодо формування рекомендації для Кабінету Міністрів України про необхідність конкретизації положень Закону на підзаконному рівні або інших заходів, спрямованих на підвищення ефективності Закону.

З врахуванням перспективних цілей Закону, результати оцінки ефективності реалізації норм, передбачених статтею 67 Закону, будуть розіслані органам державної влади та органам місцевого самоврядування, а також НКЕК.

2. Аналіз результатів впровадження (імплементатії) норм щодо розгортання та експлуатації МБС.

Відповідно до частини 1 статті 67 Закону для забезпечення розгортання та експлуатації МБС («Small cells») регуляторним органом, тобто НКЕК, мав бути розроблений спеціальний порядок.

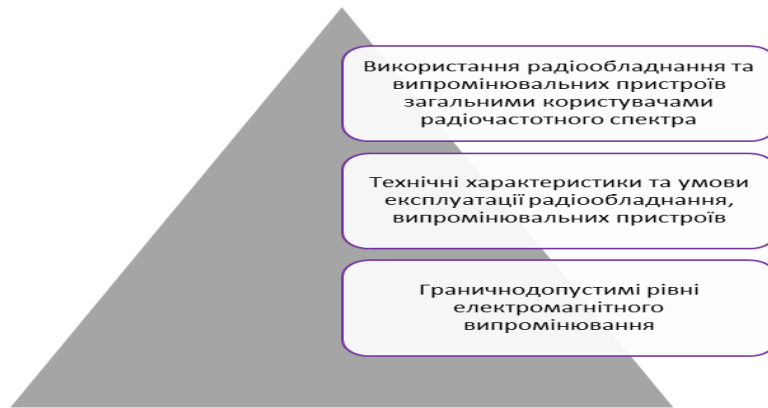
Моніторинг законодавства виявив, що такий нормативно-правовий акт був затверджений лише у 2025 році, майже через 5 років після ухвалення Закону. Наразі, Порядок розгортання малопотужних базових станцій, затверджений постановою НКЕК від 12 лютого 2025 року N 77. Згідно з приписами статті 67 Закону, у ньому визначено загальні вимоги до розгортання та експлуатації МБС, врегульовано фізичні та технічні характеристики МБС.

Окремі положення Порядку мають бланкетний (відсильний) характер (щодо експлуатації радіообладнання³, технічних характеристик⁴, граничного рівня випромінювання⁵), що обумовлено специфікою предмету регулювання та необхідністю універсалізації норм. Наразі на підзаконному врегульовано:

³ Питання використання радіообладнання та випромінювальних пристроїв загальними користувачами радіочастотного спектра : Затверджено постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку від 01 серпня 2024 р. за N 1175/42520. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/re42520?an=1&ed=2024_07_03

⁴ Перелік технічних характеристик та умов експлуатації радіообладнання, випромінювальних пристроїв, експлуатація яких здійснюється за принципом загальної авторизації : Затверджені постановою НКЕК від 03 липня 2024 року N 361. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/re42520?an=1098&ed=2024_07_03

⁵ Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань : Затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я України 01.08.1996 № 239. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-96#Text>

Аналіз положень Порядку розгортання малопотужних базових станцій (далі – Порядок) дозволяє констатувати, що завдання регулювання, в частині візуальної узгодженості, безпеки для людей, а також технічної «небезпеки» для об'єктів, на яких розташовуються МБС, виконані. Водночас, Порядок не передбачає будь-яких заходів які б дозволили здійснювати моніторинг дотримання встановлених вимог, що дозволяють сформулювати щорічний звіт про заходи імплементації положень статті 57 Директиви ЄС 2018/1972 від 11 грудня 2018 року⁶. Головною метою щорічної звітності є збір інформації для оцінки впливу Регламенту на ринок електронних комунікацій. Запитувана інформація стосується в першу чергу кількості та характеристик «Small cells», які розгорнуті відповідно до правил Регламенту. Збору підлягає інформація про техніко-фізичні характеристики SAWAR відповідно до Додатку до Регламенту (наприклад, візуальний вплив, клас потужності – E0, E2 або E10 – а також використовувана технологія та радіочастота).

Імплементація положень частини третьої та четвертої статті 67 Закону щодо спрощення доступу постачальників електронних комунікаційних послуг до фізичної інфраструктури, що знаходиться в державній чи комунальній власності, придатної для розміщення МБС, а також оплати адміністративних послуг забезпечуються підзаконними нормативно-правовими актами, які були ухвалені в рамках реалізації положень іншого закону – Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж»⁷ (2017 р.).

Кабінет Міністрів України у 2018 році затвердив низку правил для забезпечення доступу до інфраструктури об'єкта доступу з метою розміщення технічних засобів електронних комунікацій для забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні:

⁶ Директива Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2018/1972 від 11 грудня 2018 року про запровадження Європейського кодексу електронних комунікацій. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_013-18#Text

Не заперечуючи значення універсалізації та уніфікації норм щодо забезпечення розвитку електронних комунікацій, розгортання МБС має свою специфіку, яку норми загального характеру не здатні враховувати або, навпаки, передбачають приписи, обов'язковість дотримання яких є обтяжливою для швидкого розгортання МБС (наприклад, періоди очікування розгляду заявок). Зазвичай таких перешкод більше, але у зв'язку з прийняттям у 2023 році Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері електронних комунікацій щодо визначення періоду дії норм та положень, пов'язаних з правовим режимом воєнного стану», тимчасово, на період правового режиму воєнного стану та протягом одного року з дня його припинення чи скасування, розмір одноразової та/або періодичної плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів доступу становить 1 гривню для замовників доступу – щодо об'єктів, передбачених схемою розміщення тимчасових споруд для життєзабезпечення населення. Такий доступ здійснюється без розроблення і видачі технічних умов з доступу та проектної документації з доступу⁸.

У решти випадків загальні вимоги, передбачені нормативними положеннями, можуть створювати штучні перепони для реалізації норм щодо порядку розгортання МБС. Варто зазначити, що розроблені та затверджені окремі методики визначення плати за доступ, які слід оцінити як позитивне явище для уніфікації правил. Однак, спрощення умов для розгортання МБС, у тому числі зниження оплати за доступ, має бути орієнтоване не тільки на розгортання МБС у міському ландшафті, а й на зняття регулятивних і практичних бар'єрів для сільських і віддалених районів, що не завжди враховується під час універсалізації правил.

⁸ Про внесення змін до деяких законів України у сфері електронних комунікацій щодо визначення періоду дії норм та положень, пов'язаних з правовим режимом воєнного стану : Закон України від 13 липня 2023 р. № 3245-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3245-20#Text>

НКЕК визначено органом досудового розгляду. Моніторинг веб-ресурсу виявив 7 справ, що перебувають на розгляді НКЕК. Жодна з них не стосується розгортання МБС.

Через порушення темпоральних чинників щодо порядку розгортання та експлуатації МБС виявити судові справи за відповідним критерієм (предметом розгляду) у Єдиному державному реєстрі судових рішень, не виявилось можливим, на відміну від базових станцій (як правило за наслідками архітектурно-будівельного контролю, оскільки базова станція мобільного зв'язку є об'єктом будівництва у розумінні Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»).

3. Виміри ефективності реалізації норм Закону України

3.1. Формалізація вибірки: кількісні та якісні критерії.

Через об'єктивні чинники, обумовлені правовим режимом воєнного стану, рівень активності постачальників електронних комунікаційних послуг (операторів) був помірним. Значно активнішими виявилися представники державних органів і органів місцевого самоврядування. В цілому, були зібрані відповіді на запит інформації, з яких 92 % респондентів є представниками державних органів і органів місцевого самоврядування та 8 % – постачальники електронних комунікаційних послуг (оператори) .

Вибірка «представники державних органів та органів місцевого самоврядування» за територіальним показником є репрезентативною. Найбільш активними виявилися респонденти Закарпатської (30%), Сумської (28%) та Полтавської (22 %) області.

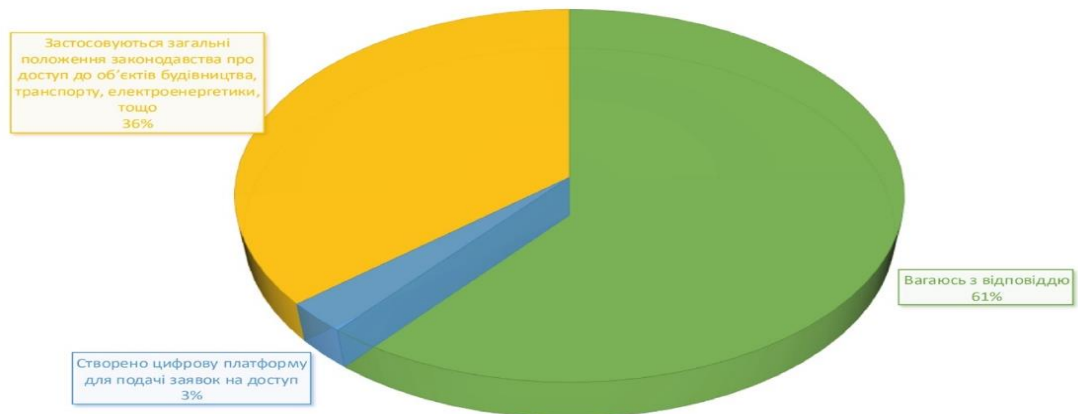
Варто зазначити, що участь в опитуванні взяли два з трьох операторів мобільного зв'язку, у тому числі представники ТОВ «Lifecell» («Лайфсел») – компанії, яка є третьою за величиною оператором мобільного зв'язку, що надає послуги по всій території України і має значну кількість МБС. Це дозволяє вважати опитування цієї категорії вибірки також репрезентативним.

3.2. Оцінка впливу норм Закону представниками органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Питання для PLS були сформульовані у спосіб, що дозволяє з'ясувати різні аспекти та виміри регулювання доступу операторів до фізичної інфраструктури, яка є технічно придатною для розміщення точок бездротового доступу короткого радіусу дії або для підключення таких точок доступу до магістральної мережі, включаючи вуличне обладнання, таке як стовпи вуличного освітлення, дорожні знаки, світлофори, біл-борди, автобусні та трамвайні зупинки та станції метро.

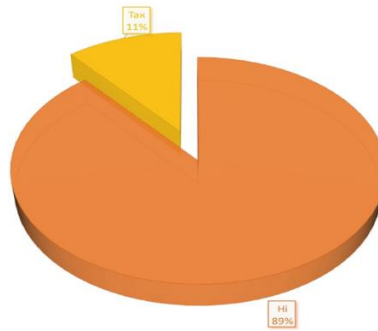
Цілями онлайн-опитування є отримання інформації про позитивний та негативний досвід операторів електронних комунікацій щодо розгортання МБС, а органів місцевої влади – щодо забезпечення спрощення порядку їх розгортання, у тому числі щодо дозвільних процедур, пов'язаних з їх встановленням. На запитання про те, чи дотримуються органи місцевої влади у своїй діяльності приписів законодавства щодо задоволення всіх обґрунтованих запитів на доступ для малопотужних базових станцій на справедливих, розумних, прозорих і недискримінаційних умовах, більшість кореспондентів вагалася з відповіддю (61 %).

ЯК ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ ДОТРИМАННЯ ПОЛОЖЕНЬ СТАТТІ 67 ЗАКОНУ ЩОДО ДОСТУПУ ДО ІНФРАСТРУКТУРИ У МЕЖАХ ВАШОЇ ЮРИСДИКЦІЇ?:

Базуючись на передовій практиці в усьому світі, до опитувальника були включені запитання щодо змін у співпраці регуляторних та адміністративних органів з операторами, щоб створити сприятливе середовище для розгортання МБС, спростити процедури адміністративних послуг. На запитання про те, чи змінився у бік оптимізації адміністративних процесів обробки документації, респонденти-представники органів місцевої влади зазначили, що – ні (89 %).

ЧИ ЗМІНИЛАСЯ ІНФОРМАЦІЙНА КАРТКА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ ЩОДО НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ФІЗИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ?

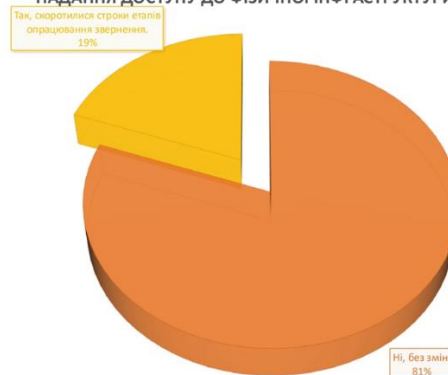
Для респондентів, які дали позитивну відповідь на попереднє запитання, пропонувалося зазначити, у чому саме полягали зміни. З них 50 % зазначили, що збільшилася кількість документів, які необхідні для прийняття рішень; 25 % - зазначили, що зросла плата за адміністративні послуги та лише 25% респондентів зазначили про спрощення адміністративних процедур через зменшення кількості документів.

ЯКЩО НА ПОПЕРЕДНЄ ПИТАННЯ ВИ ВІДПОВІЛИ "ТАК", ТО ЗАЗНАЧТЕ, ЯК САМЕ:

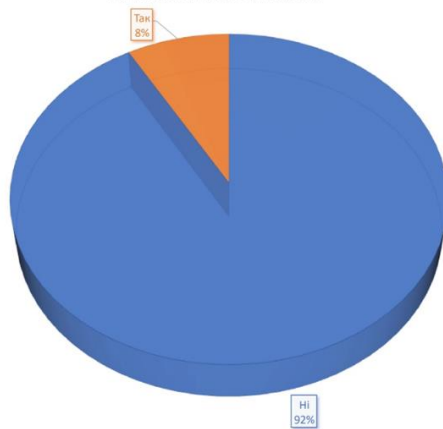
Через зростаючої потреби у швидкому розгортанні МБС значення мають і строки адміністративних процедур щодо забезпечення надання доступу до фізичної інфраструктури. Лише 19 % респондентів зазначили про їх скорочення, інші вважають, що залишилося без змін.

ЧИ ЗМІНИЛАСЯ ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТКА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПОСЛУГИ ЩОДО НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ФІЗИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ?

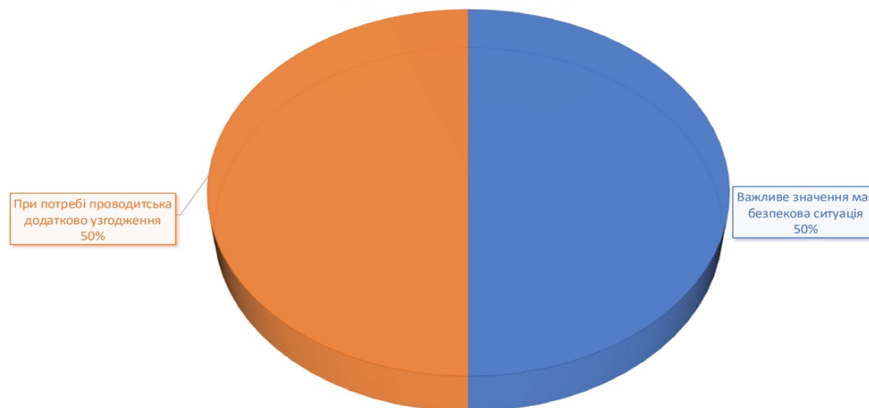
Налагоджена комунікація між всіма зацікавленими суб'єктами, у тому числі власниками об'єктів фізичної інфраструктури є базою як для стандартизації процесів розгортання МБС, так і його масштабування. Варто відмітити про доволі високий рівень розуміння значення розгортання «Small cells» та відсутності суттєвих проблем у фізичному доступі до об'єктів.

ЧИ ВИНИКАЮТЬ ТРУДНОЩІ ЩОДО ДОСТУПУ ДО ФІЗИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПРИ ВСТАНОВЛЕНІ МБС?

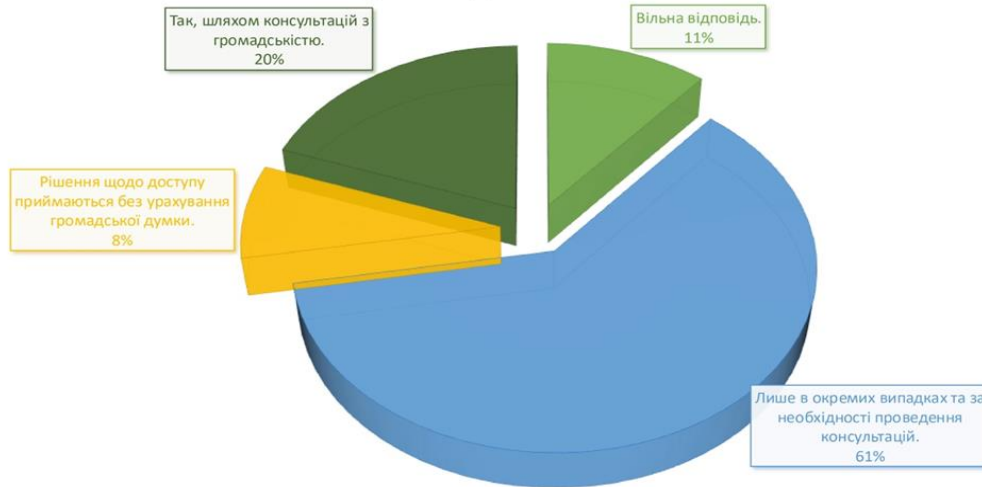
Щодо причин виникнення проблем доступу, то 50 % респондентів зазначили вимогу про необхідність додаткових документів для узгодження дозволу, щоправда не пояснили через які саме фактори виникають ускладнення. Якщо мова йде про доступ до будівель або ділянок архітектурної, історичної або природної цінності, які охороняються відповідно до законодавства, або коли це необхідно для громадської безпеки, то таке ускладнення є законним і відповідає європейським стандартам. Інші 50 % респондентів зазначили фактор безпеки через військові події.

ЯКЩО НА ПОПЕРЕДНЄ ЗАПИТАННЯ ВИ ОБРАЛИ ВІДПОВІДЬ "ТАК", ЗАЗНАЧТЕ ЯКІ САМЕ ВИНИКАЮТЬ ТРУДНОЩІ ЩОДО ДОСТУПУ ДО ФІЗИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ПРИ ВСТАНОВЛЕНІ МБС.

Масштабне та щільне розгортання МБС для забезпечення покриття, швидкості та якості зв'язку неодмінно означає, що «Small cells» мають бути розміщені в центрі міста та/або місцях проживання користувачів. З врахуванням зазначено, респондентам було запропоновано відповісти на запитання про врахування думки місцевих громад щодо розгортання МБС. 61% респондентів зазначили, що лише в окремих випадках або у разі необхідності проводять відповідні консультації, а 8 % – приймають рішення без урахування громадської думки.

ЧИ ВРАХОВУЮТЬСЯ СУСПІЛЬНІ ІНТЕРЕСИ ГРОМАДИ ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ ЗАПИТІВ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ ТА/АБО ПОСЛУГ НА ДОСТУП ДО ІНФРАСТРУКТУРИ?:

Окрему категорію склали «вільні відповіді» на це запитання. В цілому, в них зазначалося, що консультування з представниками місцевої громади відбувається у випадках, які стосуються плану реалізації заходів з екологічного або інфраструктурного розвитку місцевості.

3.3. Оцінка впливу норм Закону операторами /постачальниками електронних комунікаційних послуг(операторами)

Для цієї групи вибірки переважна кількість запитань передбачала вільну відповідь. Їх аналіз не виявив фактів заборони на використання об'єктів, які належать на праві власності державним органам або органам місцевого самоврядування, надмірної плати за доступ до «вуличної інфраструктури», необґрунтованості обмежень відстані для зонування, наявності ексклюзивних угод з одним із постачальників електронних комунікаційних послуг тощо.

Водночас відповіді не містили і позитивної оцінки регуляторного впливу положень статті 67 Закону або зазначали про незмінність правил розгортання МБС.

Представники цієї групи вибірки одностайні щодо необхідності розробки окремого підзаконного нормативно-правового акту, положеннями якого мають спростити порядок отримання дозволу на доступ до інфраструктури для встановлення МБС.

Окрім того, респонденти зазначають про пряму залежність ефективності регуляторного впливу статті 67 Закону від необхідності удосконалення норм Закону України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж» (щодо доступу до об'єктів державної та комунальної власності на підставі спеціального порядку), а також внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (зокрема частини 6 статті 2 в частині визначення галузевих особливостей).

3.4. Екологічний аспект.

PLS не обмежився питаннями про результативність законодавчого регулювання з точки зору забезпечення потреб зацікавлених суб'єктів у спрощенні порядку розгортання МБС. Елементи різноманітності аналізу практики застосування норм були забезпечені питанням з відкритою відповіддю щодо екологічного аспекту розгортання та експлуатації МБС.

У порівнянні з базовими станціями, де основними питаннями при видачі дозволів на доступ є захист громадського здоров'я, а також послідовний візуальний ландшафт з точки зору естетичності, технічні та фізичні характеристики МБС (об'єм) вага, висота антени та/або рівень потужності випромінювання) є значно безпечнішими і дозволяють регулятору знайти баланс між високою якістю електронних комунікаційних послуг і задоволенням занепокоєння громадськості щодо впливу обладнання на здоров'я та візуальне засмічення.

На запитання про заходи забезпечення екологічної безпеки представники державних органів та органів місцевого самоврядування надавали відповіді у вільній формі, які можна згрупувати наступним чином:

ЯКІ ДІЇ ВАМИ ВЖИВАЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ МБС?

Вільний доступ до інформації про стан навколишнього середовища та вільне отримання, використання, поширення та збереження такої інформації, за винятком обмежень, встановлених законом.

Розташування згідно вимог встановлення МБС

Дії з дотримання встановлених державою та органами влади допустимих рівнів впливу на людину та природне середовище; здійснення раціонального природокористування; своєчасне виявлення, відновлення порушених екологічних систем і природних комплексів; розробка комплексних показників оцінки екологічної безпеки територій та акваторій, прогнозування, виявлення зон екологічної кризи, лиха, катастрофи.

Згідно вимог чинного законодавства

Вагаюсь із відповіддю

Враховується місцевість і розміщені поруч об'єкти

На даний момент МБС на території не встановлюються

Попередній контроль на етапі погодження встановлення

Готується відповідний звіт

Важко відповісти

Всі

МБС встановлюються згідно типових норм і правил

В межах Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"

ЯКІ ДІЇ ВАМИ ВЖИВАЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ВСТАНОВЛЕННІ МБС?

Жодних

Наявність сертифікату відповідності вимогам національного стандарту ДСТУ EN 62232:2024

Не розумію суті питання

Не вживаються

Не порушувати існуючий баланс

Умовами забезпечення є: спостереження за станом довколишнього природного середовища та його змінами під впливом господарської діяльності; вживання заходів, спрямованих на охорону природи й раціональне використання природних ресурсів; оздоровлення довколишнього природного середовища; дотримання природоохоронних

1. Вибір місця розташування

Дотримання санітарних норм щодо розміщення антен (відстань до житлових будівель, шкіл, лікарень).

Уникнення розміщення поблизу природоохоронних територій, особливо у національних парках.

Мінімізація впливу на ландшафт та архітектурне середовище.

2. Радіаційна та електромагнітна безпека

Встановлення відповідно до міжнародних та національних норм щодо електромагнітного випромінювання (ICNIRP, BOO3).

3. Мінімізація впливу на флору та фауну.

Уникнення встановлення антен у місцях міграції птахів або середовищах проживання рідкісних видів.

Використання менш яскравого підсвічування, яке не привертає комах і птахів.

4. Управління відходами та екологічний моніторинг

Відповідальна утилізація старого обладнання та акумуляторів.

4. Узагальнення висновків за результатами оцінки регуляторного впливу

Висновки.

Верховна Рада України вживає низку законодавчих заходів задля сприяння належному розвитку інфраструктури електронних комунікацій, щоб заохочувати їх впровадження, розширення та модернізацію. Необхідність у PLS, зокрема положень статті 67 Закону, обумовлена об'єктивними причинами. Мережа електронних комунікацій з високою пропускнуною спроможністю, розширена щільним розгортанням МБС, які надають послуги з високою швидкістю та малою затримкою в поєднанні з широким покриттям, є життєвою необхідністю в умовах правового режиму воєнного стану (наприклад, для зв'язку для бригад екстреної допомоги, аварійних служб) та базовою передумовою перспектив нових бізнес-моделей, у тому числі для Інтернету речей, які принесуть користь конкретним секторам економіки, таким як транспорт і автомобільна промисловість, автоматизація виробництва, охорона здоров'я, комунальні послуги та розумні міста.

Результати постзаконодавчої перевірки дозволили висвітлити проблеми імплементації нормативних положень, з'ясувати їх причини та наслідки. Здійснений аналіз мав на меті перевірити, якою мірою Закон приніс однакову користь для постачальників електронних комунікаційних послуг (операторів) та органів місцевої влади.

Юридичний моніторинг темпоральних чинників прийнятих підзаконних нормативно-правових актів, положення яких забезпечують розгортання та експлуатацію МБС, виявив складнощі впровадження (імплементації) норм Закону.

Ухвалений Порядок дійсно імплементує у законодавство України більшість положень європейського регламенту щодо «Small cells» – Commission Implementing Regulation (EU) 2020/1070 від 20 липня 2020 року. Незважаючи на це, зусилля щодо впорядкування нормативно-правової бази про спрощений доступ до об'єктів фізичної інфраструктури стикається з перешкодами, оскільки правила на місцевому рівні застосовуються на загальних засадах або не у повній мірі узгоджені з положеннями статті 67 Закону. Варто зазначити, що загальні правила надання дозволів на доступ зорієнтовані на потужні базові станції, які забезпечують широке покриття і, отже, є надто складними у застосуванні до МБС.

Таким чином, спрощений порядок доступу до фізичних об'єктів для розгортання МБС залишається недостатньо врегульованим.

На думку постачальників електронних комунікаційних послуг (операторів), коли це можливо, вони повинні мати легкий доступ до громадських і державних об'єктів для встановлення обладнання. З цією метою у відповідях були пропозиції про внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна», зокрема до частини 6 статті 2 цього Закону щодо визначення в ній галузевих особливостей електронних комунікацій.

Рекомендації.

В Україні правила розгортання та експлуатації врегульовано на національному рівні, тому доцільним є врегулювання методичних рекомендацій щодо правил спрощеного доступу до об'єктів фізичної інфраструктури, оскільки останні надаються на рівні органів місцевих влади. Наявність значної кількості або різних за змістом правил ускладнює процес розгортання МБС, а також і дотримання цих правил, що неодмінно призводить до конфліктів. Акцент у таких методичних рекомендаціях має бути зроблений на стандартизацію пакетної реєстрації для розгортання МБС.

Аналіз щорічних звітів НКЕК (2020-2023 роки) не виявив інформації про ознаки або результати постійної комунікації з органами місцевої влади та операторами щодо розгортання та експлуатації МБС⁹. Це значно знижує ефективність реалізації положень нормативно-правових

⁹ Звіти НКЕК. URL: <https://nkek.gov.ua/pro-nkek/zvity-nkek>

актів, а також вірогідність спільного напрацювання правил, які враховують інтереси всіх зацікавлених суб'єктів.

Корисним є застосування успішного досвіду моделі «придбання, проектування та будівництва», який застосовується у Великій Британії, коли одночасно відбувається врегулювання порядку вибору місця, консультацій щодо місцевого планування та подання заявок¹⁰.

В цілому, рекомендації можна сформулювати наступним чином:

З метою зняття напруги між постачальниками електронних комунікаційних послуг (операторами) та місцевими органами влади через процеси дерегуляції розгортання та експлуатації МБС варто розробляти спільні з енергетичними, житловими та транспортними стратегії розвитку електронних комунікаційних мереж та/або нові програми мережевого планування, які узгоджені з планами розвитку, на яких зосереджуються місцеві органи влади, щоб найкращим чином керувати зростаючим ущільненням МБС тощо.

¹⁰ Small cell siting: regulatory and deployment considerations onsiderations. URL: <https://www.5gamericas.org/wp-content/uploads/2019/07/SCF-190-Small-Cell-Siting-04.2017.pdf>